

## Ulkomainonta vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleissa

Keskusvaalilautakunta 04.02.2025 § 9

Valmistelija

Kaupunginlakimies Hannu Markkula

Alue- ja kuntavaalien vaalipäivä on sunnuntaina 13.4.2025. Ennakkoäänestys järjestetään kotimaassa 2. - 8.4.2025. Kunnalla ei ole lakisääteisiä velvollisuuksia vaalimainonnan järjestämisessä. Kunnallinen vaalimainontakäytäntö on perustunut kuntien keskusjärjestöjen suositukseen ja sitä on noudatettu 1970-luvulta lähtien. Perusteena suositukselle on aikanaan ollut vaalimainonnan yhdenmukaistamisen tarve, kaupunki- ja maisemakuvalliset syyt sekä ympäristön siisteys. Kunnallisesta vaalimainonnasta on muodostunut perinne, jolla voidaan katsoa edelleen olevan tiedotusarvoa. Kansalaiset ovat tottuneet siihen, että vaalien yhteydessä käytetään tällaista mainontaa.

Presidentinvaalissa ja europarlamenttivaaleissa 2024 Torniossa järjestettiin ulkomainonta, kuten myös melkein kaikissa aiemmissa eri vaaleissa on järjestetty.

Kuntaliiton aikaisemman, ulkomainontaa koskevien periaatteiden mukaan kullekin ehdokkaita asettaneelle ryhmälle tulevan julistetilan sijainti, luettuna vasemmalta oikealle, tulisi määräytyä samassa järjestyksessä kuin ehdokaslistojen yhdistelmässä. Tyhjiksi jäävien mainospaikkojen välttämiseksi ehdokkaita asettaneilta ryhmiltä voidaan tiedustella, tulevatko he käyttämään mainospaikkoja, ja edellyttää vastausta tiettyyn päivään mennessä uhalla, että mainospaikkoja ei heille varata. Ryhmiltä voidaan myös vaatia kirjallinen ilmoitus tai sitoumus vaalimainospaikkojen käyttämisestä.

Vaalimainostelineitä on käytettävissä yhteensä 36 kappaletta, kussakin on tilaa neljälle mainospaikalle. Mikäli vaalimainostelineitä sijoitetaan yhdeksään paikkaan, kuhunkin paikkaan tulee neljä vaalimainostelinettä eli tilaa kuudelletoista mainospaikalle. Vaalimainostelineitä on tuo edellä mainittu määrä ja telineet ovat kalliita, lisätelineiden hankkiminen muodostaisi huomattavan lisäkustannuksen keskusvaalilautakunnalle. Keskusvaalilautakunta esittää, että ehdokkaita asettavat tahot huomioisivat tämän ja hyödyntäisivät olemassa olevia vaalitelinoita siten, että molempien vaalien osalta ulkomainonta voidaan toteuttaa uusia vaalimainostelineitä hankkimatta.

Ulkomainospaikkoja valittaessa on otettava huomioon vaalilain säännökset, jotka edellyttävät, että vaalimainoksia ei sijoiteta ennakkoäänestys- tai äänestyspaikalle ja niiden läheisyyteen siten, että niiden voitaisiin katsoa vaikuttavan äänestäjien vaalivapauteen. Lähtökohtana voidaan pitää sitä, etteivät vaalimainokset näy vaalihuoneistoon taikka sen sisäänkäyntiin.

Vuoden 2024 em. vaaleissa olivat käytössä alla mainitut 9 mainospaikkaa:

- 1) Suensaari, kävelykadun ja Länsirannan puoleinen alue
- 2) Kiviranta, Isopalontien ja Pikkupalontien risteysalue
- 3) Pudas, Viidankadun ja Kemintien risteysalue
- 4) Kaakamo, Seututie 921:n ja Vanhan kylätien risteysalue
- 5) Arpela, liikekeskuksen piha-alue
- 6) Karunki, ent. liikekeskuksen alue

- 7) Vojakkala, Paakkolantien ja Valtatie 21:n risteysalue
- 8) Kyläjoki, Laivaniementien ja Valtatie 921:n risteysalue
- 9) Kokkokangas, Näätsaarentie, viheralue ajoradan ja kevyenliikenteen välissä Kokkokankaantien ja Holmantien rajaamalla alueella

Kuntaliitto on suositellut yleiskirjeessään 23.9.2024, että ulkomainonta aloitetaan viikkoa ennen ennakkoäänestyksen aloittamista. Ulkomainonta voisi siten alkaa 26.3.2025. Päätöksen vaalien ulkomainonnan järjestämisestä tekee kaupunginhallitus.

Oheisaineisto

Kuntaliiton yleiskirje 23.9.2024

Esittelijä

Kaupunginlakimies Markkula Hannu

Päätösehdotus

Esitetään, että kaupunginhallitus päättää vuoden 2025 alue- ja kuntavaalien osalta järjestää ulkomainonnan. Ulkomainostelineiden paikoiksi määrätään Torniossa alla mainitut 9 sijoituspaikkaa:

- 1) Suensaari, kävelykadun ja Länsirannan puoleinen alue
- 2) Kiviranta, Isopalontien ja Pikkupalontien risteysalue
- 3) Pudas, Viidankadun ja Kemintien risteysalue
- 4) Kaakamo, Seututie 921:n ja Vanhan kylätien risteysalue
- 5) Arpela, liikekeskuksen piha-alue
- 6) Karunki, ent. liikekeskuksen alue
- 7) Vojakkala, Paakkolantien ja Valtatie 21:n risteysalue
- 8) Kyläjoki, Laivaniementien ja maantie 921:n risteysalue.
- 9) Kokkokangas, Näätsaarentie, viheralue ajoradan ja kevyenliikenteen välissä Kokkokankaantien ja Holmantien rajaamalla alueella

Ehdokkaita asettavat tahot käyttävät kuhunkin edellä mainittuun paikkaan sijoitettavia ulkomainostelineitä siten, että ulkomainonta voidaan toteuttaa sekä alue- että kuntavaalien osalta.

Vaalimainoslevyt on haettavissa ehdokkaita asettaville ryhmille erikseen ilmoitettavana aikana kaupungintalolta ja ne saadaan asettaa paikoilleen siten, että ulkomainonta alkaa 26.3.2025.

Levyjen asettaminen telineeseen tapahtuu kunkin ehdokkaita asettaneen tahon toimesta siinä järjestyksessä kuin missä ehdokkaita asettaneiden tahojen ehdokkaat ovat ehdokaslistojen yhdistelmässä vasemmalta oikealle.

Kaupungin omistamille maille asemakaavoitetulla alueella ei saa asettaa puolueiden toimesta omia mainostelineitä. Kuntaliiton yleiskirjeen mukaisesti mainokset suositellaan poistettaviksi viikon kuluessa vaalien päättymisestä.

Päätös

Hyväksyttiin sillä lisäyksellä, että kaupunginhallitus arvioisi ulkomainospaikkojen sijainnit ja tarvittaessa muuttaisi niitä.

KH 17.02.2025 § 64  
5570/00.00.00.00/2025

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kujala Jukka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää järjestää alue- ja kuntavaalien 2025 ulkomainonnan keskusvaalilautakunnan esittämällä tavalla.

Päätös

Hyväksyttiin.

---